

راهبردشناسی جنگ‌های آینده

(با نگاهی به بیانات مقام معظم رهبری)

مؤلفان:

کیومرث حیدری، موسی‌الرضا قمری و فتح‌الله کرمانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۳	● فصل اول
۱۵	تاریخچه و تعریف راهبرد و عمق راهبردی
۱۷	تعریف راهبرد
۲۰	ویژگی‌های راهبرد
۲۳	راهبردهای عمق راهبردی
۲۳	۱. عمق راهبردی در بعد جغرافیایی و جغرافیای راهبردی
۲۴	۲. عمق راهبردی در بعد سیاسی، فرهنگی و اعتقادی
۲۶	۳. عمق راهبردی در بعد دفاعی - امنیتی
۲۸	سند چشم‌انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی ایران (در افق ۱۴۰۴)
۲۹	متن کامل چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴
۲۹	ویژگی‌های جامعه ایرانی در افق این چشم‌انداز
۳۰	عمق راهبردی جمهوری اسلامی ایران با نگاه به چشم‌انداز بیست ساله
۳۱	رهنامه نظامی
۳۷	● فصل دوم
۳۹	مقدمه
۳۹	مفهوم جنگ
۴۰	دیدگاه اسلام در مورد جنگ

در منطقه حساس جنوب غربی آسیا، دارای نقش و موقعیت حساسی است، آمریکا در عرصه سیاست‌های راهبردیش در قبال آسیای غربی نمی‌تواند آن را مدنظر قرار ندهد.

امروز جنگ‌ها با پیشرفت فناوری و به‌کارگیری تسلیحات جدید و هوشمند، ماهیت پیچیده‌تر و مخرب‌تری به‌خود گرفته‌اند. اجتناب‌ناپذیر بودن وقوع جنگ‌ها در طول تاریخ بشری، وقوع در تمام جهات و در تمام مناطق، و همسایگی جمهوری اسلامی ایران در سال‌های اخیر و اهداف آمریکا در محاصره، مهار، تضعیف و براندازی جمهوری اسلامی ایران، وجود طیف گسترده تهدیدهای بالقوه و بالفعل کانون‌های بحران در پیرامون کشور، این پیام را به ما می‌دهد: همچنان‌که نباید نگرانی‌های تهدیدهای دشمن شد، از سوی دیگر باید با اقدام‌ها و تدابیر مؤثر دفاعی، خود را آماده مقابله با تهدیدهای بالقوه و بالفعل دشمن کرد.

با توجه به سند چشم‌انداز است سאלه جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ که در سیزدهم آبان ۱۳۸۲ به‌وسیله رهبر معظم انقلاب به‌سران قوای سه‌گانه ابلاغ شد، عمق اصول راهبرد دفاعی را به‌شرح زیر می‌توان دانست:

الف) تقویت امنیت و اقتدار ملی، ارتقاء سطح علمی و فناوری، مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل میان مناطق مختلف کشور، وحدت و انسجام ملی و قدرت دفاعی و ارتقای جایگاه نظامی ایران در جهان.

رهبر معظم انقلاب اسلامی ضمن تأکید بر اقتدار و آمادگی دفاعی بازدارنده همه‌جانبه، همواره و همیشه تأکید و سازوکار اجرایی کردن آن را از طریق نظام مطالبه نموده‌اند. به‌تبع آن مسئولان لشکری و کشوری، سامانه دفاعی را با هدف مقابله با تهدیدات و مقابله با دشمنان، طراحی و به‌جد اجرایی کرده‌اند.

ب) ارتقای توان دفاعی نیروهای مسلح برای بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله مؤثر در برابر تهدیدها، حفاظت از منافع ملی و انقلاب اسلامی، منابع و منافع حیاتی کشور.

فرماندهی معظم کل قوا ضرورت آمادگی دفاعی نسل فردا را برای همیشه لازمه مقابله با طرح‌های دشمن برای حمله به اسلام و نظام اسلامی می‌دانند: همه نشانه‌ها مژده امید به ما می‌دهند؛ مژده پیشرفت می‌دهند؛ در همه بخش‌ها و امیدواریم که ان‌شاءالله این مژده‌ها در کم‌تر

از یک نسل، تحقق پیدا کند. (بیانات در دیدار صدها تن از نخبگان و فرهیختگان استان فارس: ۱۳۸۷/۰۲/۱۷)

ایشان برای مقابله با تهدیدها و اقدام‌های نرم دشمن در آینده می‌فرمایند: «ما عناصر قدرت فراوانی داریم، اینها را باید حفظ کنیم و روز به روز افزایش دهیم. ما ضعیف نیستیم، باید در مقابل تهدید آمادگی داشته باشیم، اگر نداریم باید آمادگی ایجاد کنیم و اگر داریم حفظ کنیم و افزایش دهیم. در مقابل اعلان جنگ، اعلان دفاع همه‌جانبه، روی دفاع همه‌جانبه تکیه و تأکید می‌کنم و در مقابل اقدام به جنگ، اقدام به دفاع و ضربه متقابل.» (بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام: ۱۳۸۰/۱۲/۲۷)

ج) توجه ویژه به صورت‌های مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با بالا بردن توان کمی و کیفی نیروهای مردمی

مقام معظم رهبری پیرامون کشور می‌فرمایند: «آمادگی و روحیه پای‌کار بودن ملت ایران و نیروهای مسلح، آن‌چنان هست که به دشمنان اجازه گمان و توهم تجاوز را نیز به دشمن نخواهد داد. ملت ایران به نیروهای مسلح و اهل تجاوز و تعرض نیست، اما در مقابل هیچ تجاوزی نیز کوتاه نخواهد آمد. در مراسم مشترک یکان‌های نظامی خراسان شمالی: (۹۱/۷/۲۱)

در رهنمودی دیگر فرمودند: «ملت ایران هیچ‌گاه تهدید نمی‌شود. هیچ کشوری نیست. همه کسانی که عادت به تهدید زبانی ایران کرده‌اند، بدانند، پاسخ ما به هرگونه شرارتی بر ضد ملت ایران، پاسخی جدی و سخت خواهد بود.» (بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه‌های افسری ارتش: ۱۳۹۲/۷/۱۳)

د) تقویت، توسعه، نوسازی و بومی‌سازی صنایع دفاعی کشور با تأکید بر گسترش تحقیقات و سرعت دادن به اشتغال و فناوری‌های پیشرفته در جهت تبیین و پیاده‌سازی رهنمودهای دفاعی کشور.

ه) اتخاذ تدابیر لازم در خصوص ضربه‌زدن به اهداف، تأسیسات، امکانات نظامی و اقتصادی کشور متخاصم در صورت تعدی به کشور و شناخت نقاط آسیب‌پذیر کشور متخاصم. مقام معظم رهبری پیرامون این موضوع می‌فرمایند: «یک جمله هم راجع به این تهدیدهای

آمریکا عرض بکنیم. مرتباً تهدید می‌کنند؛ تهدید به این زبان؛ همه گزینه‌ها روی میز است! یعنی حتی گزینه جنگ. این، تهدید به جنگ است با این زبان. خب، این تهدید به جنگ، به ضرر آمریکاست؛ خود جنگ، ده برابر به ضرر آمریکاست. لذا هر چه تهدید کنند، به ضررشان است. البته آنها و دیگران بدانند - می‌دانند هم - که ما هم در برابر تهدید به جنگ و تهدید به تحریم نفت، تهدیدهایی داریم که در وقت خودش، آن وقتی که لازم باشد، ان شاء الله اعمال خواهد شد. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه: ۹۰/۱۱/۱۴

فرمانده نیروی زمینی ارتش با اشاره به راهکنش زمین مسلح در صورت تعدی دشمن، به این نکتان اشاره کرد: «پیروزی‌های دشمن زمانی به دست می‌آید که پای سربازان‌شان بر زمین باشد. شاید شما تصور کنید ما نیروی هوایی، دریایی و موشک‌های پیشرفته خوبی داشته باشیم، اما زمانی پیروزی برای آنان نیست که پای سربازان‌شان روی زمین باشد. به همین دلیل ما تمامی زمین‌های مرزهای کشور را تسخیر کرده‌ایم و یک مجموعه نیروهای استقراری در آنها قرار داده‌ایم، ولی در یک مجموعه از زمین‌ها که امکان ورود نیروی انسانی وجود ندارد، سلاح‌ها را با توجه به حسگرهای بسیار قوی که در آنجا به صورت هدایت از راه دور مسلح می‌کنیم.» (امیر پوردستان، در حاشیه پنجمین همایش ستادی اطلاعات نیروی زمینی: ۱۳۸۹/۰۲/۳۰)

نیروهای چهارگانه ارتش جمهوری اسلامی ایران به کارگیری علوم و فنون نوین در صنایع دفاعی در پاره‌ای زمینه‌های مختلف شکوفا گردیده و به معنی عرصه‌ها نیز به مرز شکوفایی نزدیک شده است. با این تأکید که ایران هیچ‌گاه آغازگر تجاوز به کشور دیگری نبوده و نخواهد بود، اما نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در دفاع از تمام و حریم ایران اسلامی لحظه‌ای تردید نخواهند کرد. به قول فرمانده نیروی زمینی: «امروزه این مادگی کامل دارد تا هر توطئه‌ای علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران را در نطفه خفه کند و هرگونه تهدید و تجاوز احتمالی را با پاسخ قاطع و دندان‌شکنی جواب گو باشد.» (امیر پوردستان، در آذربایجان غربی:

۱۳۸۹/۰۷/۱۰